Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Periegesis - Cod. Karlsruhe 442

Priscianus

[S.l.], [10./11. Jh.]

Chronologische Collectaneen

urn:nbn:de:bsz:31-46219

Visual Library

ARGUMENTUM DE ANNIS ABORIGINE MUNDI

Si uis scire quot sunt anni ab initio mundi · cōputa xv cccii · fiunt vi xxx · adice regut vii · & sunt vi xxxvii · Adde & indictiones p̄sentes anni ut puta · xi · fiunt vi lxvii · Istis anni ab initio mundi · li

Multiplica ccc xvii · fiunt iiii dcclv · Adde regt iii & indictiōn ut sp̄ cū aut adxv indictiōn pueneris · tunc ccc x & viii multiplica xv · & hoc ordine deinceps seruato · annos mundi sine errore repperies ·

ARGUMENTUM DE ANNIS DNI

Si uis scire quot sint anni ab incarnatione dni · scito q̄ fuerint ordines indictionū ut puta anno p̄senti · indic · viii · Lv hos p xv multiplica fiunt dccc xl · Istis annis ab incarnatione dni · hoc autē memoreto sollicitus ut post expletā xv indictionē ad multiplicationē unū semp adicias ·

ARG QUOTA SIT LUNA IN KL IAN

Si hoc scire desideras sume cidū anni p̄sentis · multiplica p xi · adde semp regut i · partire p xx · quot uero remanserint ipsa fuit aetas lunę in kl ian · Tantum memoreto xvii · xviii · xix · viii · ciclo memorati anni nonunū ut mr̄ deficiens sed duos adicere regulares ·

ARG QUOTA SIT LUNA COTIDIE

Si ergo uis scire hoc ut illo die quota sit luna · cōputa dies a principio menses ian usq · in diem de quo inquiris · & cū scieris tollere · adde aetatē lunę que fuit in kl ian · partire omā p lviii · & si amplius xxx remanserint · tolle xxx · & quod sup ē · ipsa ē luna diei quē queris

ARG AD FERIA INVENIENDA

Si hoc cognoscere cupis ut illo die quota sit feria · cōputa dies a kl ian usq · in diē de quo inquiris · & unū semp subtrahe · adde feriā que fuit die kl ian · & si bissextilis annus ē · & iam bissextum diem post quā transierit augmentare memento · parte

omnia p vii. & quod remanet diem tabi septimane que sit ubicũq: quaeris ostendet.

Ir de eadem re

Si uis scire quota sit feria de quocũq. die inquirere uolueris. tene dies ipsius mensis preteritos & unũ semp subtrahe. adde & numerũ quota feria kt ipsius mensis fuerunt. uerbi gratia si prima feria kt ipsius mensis fuerit. adde cũ ipsis dieb: preteritis unũ. si secunda feria kt fuerit. adde duos. si tertia iii. & ita usq. ad vii. & ubi opus fuerit parare p septimã partẽ idest ut quantiscũq. uicib; vii tollere potueris quicquid remanebit sup vii. talis ẽ feria. & si nihil remanet sabbatum est.

Arg ad indictionẽ

Si nosse desideras quota sit indictio. sume annos ab incarnatione dni quot quod fuerint in p̃ sena & adice tria. parare p xv. et qd remanserit ipsa ẽ indictio anni presentis. si nihil remanserit xv erit.

Arg ad epactas inueniendas

Si nosse desideras quot sint epacte lunares. sume annos dni qẽ fuerint. hos parare p xix & viii. & qẽ remanserint multiplica p xi. Item parare p xx. quot uero remanserint ipsa erit epacta

Arg ad dies solis inueniendos

Si uis scire concurrentes septimane dies. sume annos dni quot fuerint & eorundem quartã partẽ adice. his quoq; quattuor adde quia quinq. concurrentes fuerunt annorum uitatis dni. hos parare per vii. quot uero remanserint. ipsi sunt concurrentes & si nihil remanserint vii erit.

ARG AD BISEXTUM INVENIENDUM

Si uis scire quotiens sit annus p̄ parationis bissexti · sume annos dni quot fuerint · hos partire p iiii · si uero unus aut duo aut tres remanent primi aut secundus aut tertius annus est ab bissexto · & si nihil remanserit bissextus est

ARG AD CICLUM DECIM NOVENALE PROBANDUM

Si ipsum cognoscere cupis · tene annos qui fuerint ab incarnatione dni & unum semp adice quia secundo eius dem anno natus est dns · hos partire p x & viii · & qui remanserint ipse est ann circuli decenno uenalis · si nihil remanserit non decim erit ·

ARG AD CICLUM LUNARE

Si ipsum nosse uis · sume annos dni qui fuerint · de ipsis subtrahe duos · partire p x & viii · quod uero remanet ipse est annus cicli lunaris · si nihil remanserit non decim erit ·

ARG AD INITIUM XL INVENIENDUM

Quot dies ante pridie id habueris pascha · tot dies ante kt mr habebis initium quadragesimi · & quot dies post pridie idus ap habueris pascha · totidem dies post kt mr · habebis initium quadragesimi · et si pridie id apl pascha habueris · kt mr initium quadragesimi habebis ·

ITEM DE EADEM RE

Quantos dies ante kt ap habueris pascha · tantos dies ante xii kt mr habebis initium quadragesimi · & quantos dies post kt ap habueris pascha · tantos dies post xii kt mr habebis initium quadragesimi · et si in kt apl pascha contigerit · in ipsa duodecima kt mr habebis initium quadragesimi ·

DE LUNA XL

Omnis paschalis luna cui cumq · aetatis est · si de ea abs xii · fit · & ubi aetas lunae quae fit in initio quadrag · uerbi gratia · si xv luna est paschalis · tolle de xv · xii · & remanent · iii · ergo est luna in initio quadragesimi · eo anno quo xv · est luna die dominico pasche · & ceter simile

ARG QUOTA HORA AETAS LUNAE IMMUTETUR

Si uis scire quo hora uel quo puncto accendatur luna seu aetas ipsius lunae mutatur omni die · sume dies a kt ian usq · in presentem diem · uerbi grat xi kt ap · sunt dies lxxxi · sume & ia cicli lunar uetusta eodem anno secundum & multiplica quinquies bis quinq · fiunt x · iungesimul superiorem numerum cum isto · fiunt xxi · hos diuide p lx · quia horam queris & puncta lx enim puncta in luna · xii horas faciunt · reside lx remanent xxi · in vi hora & in primo puncto finitur

luna xiii. & incipit xv. quinq. enipuncta in luna. i. horā facunt. si autē totū nu
merū p lx partus fuerit in xii hora et in v puncto lunae aetas cōmutatur.

Multiplica & cr̄dū lunare sexies DE EAD RE
ut puta. ii fiunt xii. adde & numerū qui remanserit de superiori diuisione id:
xxi fiunt xliii. adde & unū regulare. qē lx dimiseris. tot regt. hoc numerū
diuide p xx. remanent xiii. finit luna xiii in v hora & in primo punctu.

ARĒ IN QUO SIGNO LUNA ACCENDATUR ET MORETUR

Si uis scire in quo signo ut in qua parte cuilib & signi luna uersetur uel accenda
tur. i elongatur ab incensione xiii partes. luna. ii xxvi. ut iii. xxxviii. hoc:
pleno signo & viii partibus. diligenterq. intende in qua parte cuilib & signi
luna accensa sit. & tot partes adde ad priorē signū qē deeo abfuerint ad
xxx partes. et sic inuenies in qua parte signi luna moratur. uerbigratia luni. i
in lt iani hab & xiii partes. luna. ii xxvi partes. tolle xv quia in xv parte ca
pricorni accensa. & remanent xii. in xi parte aquarii est secta luna.

ARĒ QT HORIS LUCEAT LUNA

Si uis scire quot horis luceat luna in unaquaq. nocte quota luna fuerit tot milia in
calculo numerabis & in deuenies ad locū ubi dodrans in aera scribit & ab his que
in contra de maiori numero noctis agnoscis qē horas & uncias luceat unaquaque
nocte luna & a quinta numerare incipies nec xv transeas que prima crescendo
usq. xv. per eosdem gradus quib; ascendit. Iterū simile a xvi decrescendo usque
xxx descend computandi ratio

DE EAD RE

Si subito inuenire manifestum: qd prima luna
iii puncto luceat. secunda viii. tertia xii. quarta xvii. quinta xx. fac inde horas
ut unaquaque hora v puncto habeat. uerbigratia. quinquies quaterni fiunt xx.
hae sunt horae iii luc & luna v. & expl & p punta et p partes duasigna quia
unusquisq. punctus hab & partes iii. quaterni tres fiunt xii. quinquies duode
cim fiunt lx. hec duasigna quę explet v luna x

Interrogandum: de concurrentibus septimane diei unde accepere exordium. sine dubio ab ipsis vii diebus p quos uoluuntur tempus quia ultra septem non excedit nec numerus concurrentium. Nec numerus septimanae dierum. primi concurrentis in capite. habet annus solaris dies ccclxv. & p quantos uoluuntur ipsi tot numerum calculabis id. vii. parare ipsos id. septem vii fiunt ccl. septies duo fiunt xiiii. remanent uni. iste primi in capite concurrit. postea semp adde i. post unum hoc tantum caue ut quarto anno duos adicias id: bissextum & unum diem ultra vii non transeas sed semp ad unum reuertaris & sic p. xxviii lineas curras.

Siuis scire unde p cedunt regulares ad luna id: septemb. v. tene dies anni ccclxv. parare p xxx id: x. xxies fiunt trecenti & duas xxies fiunt lx. remanent v. septb. v. septb hab dies xxx. adde suos regular. v fiunt xxxv. absq. xxx. remanent v. octb. v. Octbr hab dies xxxi. adde suos regulr fiunt xxxvi. absq. luna xxviii. remanent vii. hoc memor esto ut una uice xxx. alia uice xxviii recidas.

Siuis scire unde p cedunt regulr qui secundum solem numerant idem martius. v. qm menses sunt in anno unde regulr requiris: tot numerum in calculo numerabis id: xii. Et quantos dies in ipsis mensibus habes tantum numerum memoriter tene as id: ccclxv. hos parare p xiii id: duodecies xxies fiunt ccclx remanent. v. mr. v. mr hab dies xxxi adde suos regulr v. fiunt xxxvi. hos parare p vii. v septies sunt xxxv remanet i apl. i Ap hab & dies xxx adde suum regulr. i. fiunt xxxi. parare p vii. quattuor septies sunt xxviii. remanent iii. mai. iii. & sic de ceteris.

Siuis inuenire unde principalis ratio originem sumant regulares: in circulo decennouenalis qd e. non ap norunt quinos: octone kalende assi dep munt. id apl & iam sexis. & cetera usq. ad finem. sume kl ap semp in prima fer & inuenies non ap in v fer quain uenta p nuncia non ap nor quinos: & in alio anno simili facias & inuenies vii kl ap in prima fer. quare pta die. octone kalende assim dep munt. & sic facies p singulos annos circulo decennouenalis: & inuenies absq. ambiguitatis errore numerum regularium. Cum quibus adde semp numerum concurrentium eiusdem anni de quo inquiris et inuenies fer. in qua xiii luna termino paschali ubi occurrat.

Hunc ergo terminum paschae diligentius aberis inquisitum. siue feria in qua euenerit. sub tace xl. ii. in tro & tractim inuenies terminum xl. Iterum sub tace xx. i a termino xl. mali in tro & ilico inuenies terminum. lxx. Reuertere ad prosem summam id ad terminum paschalem & computa in ante. xxxv. & inuenies terminum rogationis. Iterum adde. xiiii. & inuenies terminum pentechosten. Hoc tantum memor esto ut quando computaueris de unum terminum ad alium. ne geminem de patribus mittas in computationem.